

Transportinköpspanelen – urval av enkätresultat 2020

Dan Andersson, Chalmers, dan.andersson@chalmers.se

Linda Styhre, IVL Svenska Miljöinstitutet, linda.styhre@ivl.se

*Referens: Andersson, D. och Styhre, L. (2021) Transportinköpspanelen –
urval av enkätresultat 2020. <https://www.chalmers.se/sv/centrum/northern-lead/transportinkopspanelen/.....>*

UNIVERSITY OF GOTHENBURG

CHALMERS
UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Transportinköspanelens syfte

är att genom forskning i nära samarbete med näringslivet bidra till effektivare inköpsarbete, bättre logistik och minskad miljöpåverkan från transporter. Genom bra transportinköp skapar vi förutsättningar för kostnadseffektiva och miljövänligare transporter.

Mer information om vårt arbete finns på hemsidan:

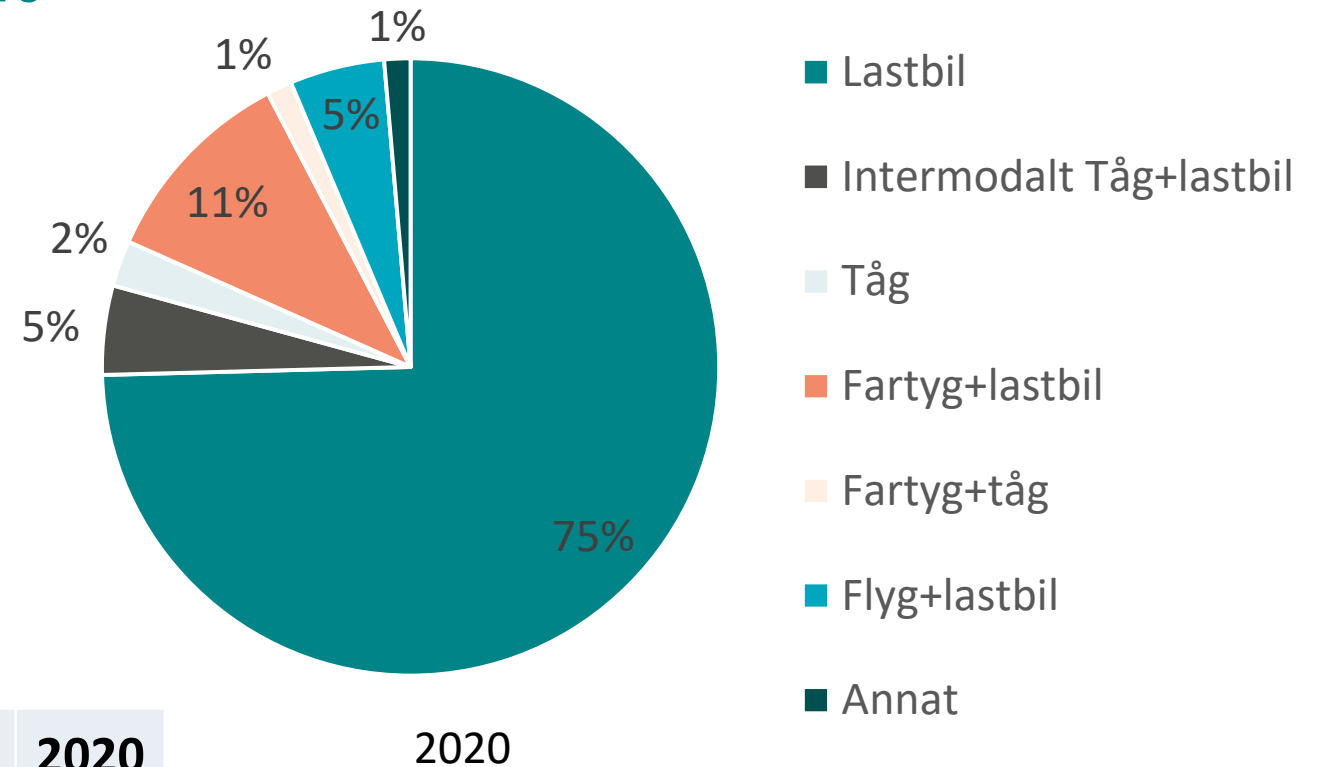
www.transportinköspanelen.se

Transportinköpspanelen

- Strategiskt samarbete mellan IVL Svenska Miljöinstitutet, Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola sedan 2010.
- Databas för transportforskning, baserad på enkäten ”Inköp av transporttjänster – idag och i framtiden”, som skickats ut till tillverkande företag och partihandlare i Sverige med fler än 100 anställda vartannat år sedan 2012.
- Kvantitativa enkätstudier kompletteras med fallstudier, workshops, möten för erfarenhetsutbyte och samverkan.
- Läs mer: <https://www.chalmers.se/sv/centrum/northern-lead/transportinkopspanelen/Sidor/default.aspx>.

Enkätstudier Transportinköpspanelen 2012, 2014, 2016, 2018 och 2020

	2012	2016	2014	2018	2020
Totalt utskick till företag	343	302	262	336	300
Svarfrekvens utskick	51%	50%	55%	43%	47%
Besvarade enkäter	175	151	144	146	141

Kort sammanfattning av resultat 2020

141 företag som besvarade 2020 års enkät ”Inköp av transporttjänster – idag och i framtiden”

Företag som besvarat enkäten: För de företag som besvarat enkäten går cirka 75 % av deras transporterade volymer med lastbil. De flesta företag (53 %) arbeta inom produkttillverkning och den vanligast förekommande kundkategorin (90 %) är andra företag (business-to-business).

Val av trafikslag: Transportchefen fattar oftast beslut om trafikslag. Viktigaste skälen till att använda det huvudsakliga trafikslaget är *pålitlighet* och *geografisk täckning*.

Val av transportlösning: Priset är den viktigaste egenskapen vid val av transportlösning. Punktlighet och transporttid anses ungefär lika viktiga, medan miljö är av mindre betydelse.

Relation med transportör: 77 % av företagen har transportavtal på ett år eller längre. Den viktigaste transportören har anlitats i 11 år i genomsnitt.

Transporter och miljö: Idag betalar 19 % av företagen ett frivilligt högre pris för att någon transportlösning ska ge mindre miljöpåverkan. De vanligaste hållbarhetsrelaterade kraven som ställs vid upphandling är *miljöcertifiering* och *använder lastbilar med hög miljöklass*. 67 % av företagen beräknar miljöutsläppen för sina transporter.

COVID -19: Transportinköparna anger att COVID -19 har haft störst effekt på *ökade transporttider*, och att högst prioritet ligger på att skapa *robusta försörjningskedjor*.

Transportbranschen i framtiden: Faktorer som anses ha störst påverkan på branschen i framtiden är *lagstiftning och reglering*, *skatter* och *bränslepris*. En klar majoritet av företagen tror att deras transportkostnader kommer att öka och att deras CO₂-utsläpp kommer att minska per transporterad enhet inom de närmast fem åren.

Typ av företag som besvarat enkäten

Fördelning inköpta transportvolymen

n=125

Ingående transporter	33 %
Utgående transporter	67 %

Fördelning av organisationernas verksamhet i försörjningskedjan

n=125

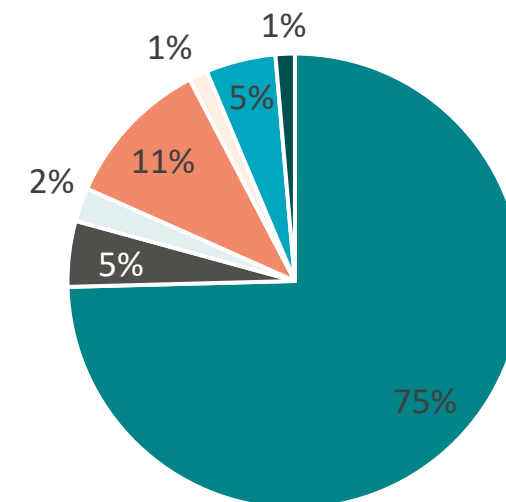
Råvaruuttag	Förädling/ omarbetning	Produkt- tillverkning	Partihandel	Detaljhandel
3 %	22 %	53 %	15 %	7 %

Företagens kundkategorier

n=127

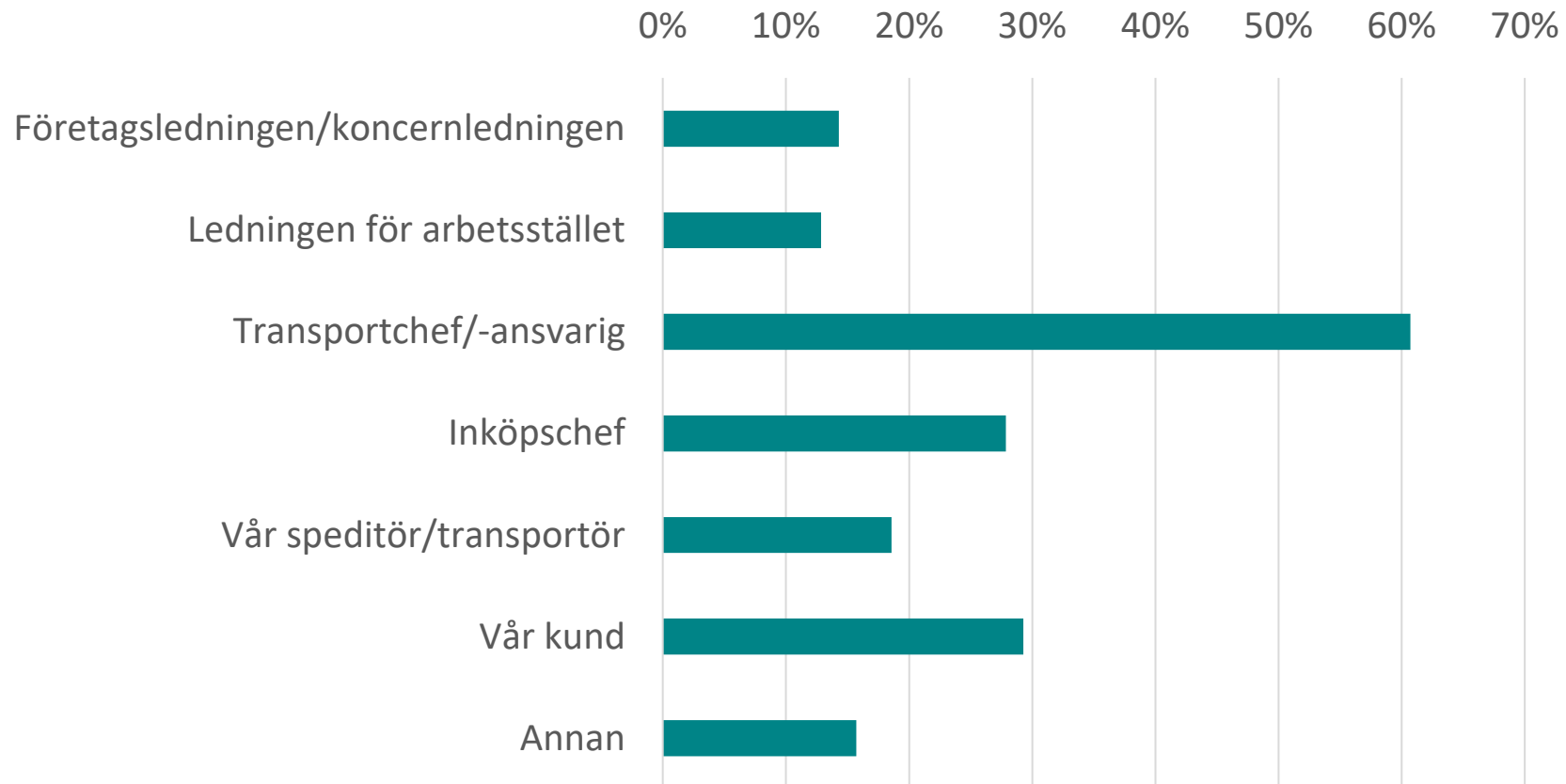
Företag (business-to-business)	Offentlig sektor	Konsument (privatpersoner)	Annat
90 %	5 %	5 %	<1 %

Fördelning av företagens transporterade volymer per trafikslag antal svar: n=130

- Lastbil
- Intermodalt Tåg+lastbil
- Tåg
- Fartyg+lastbil
- Fartyg+tåg
- Flyg+lastbil
- Annat

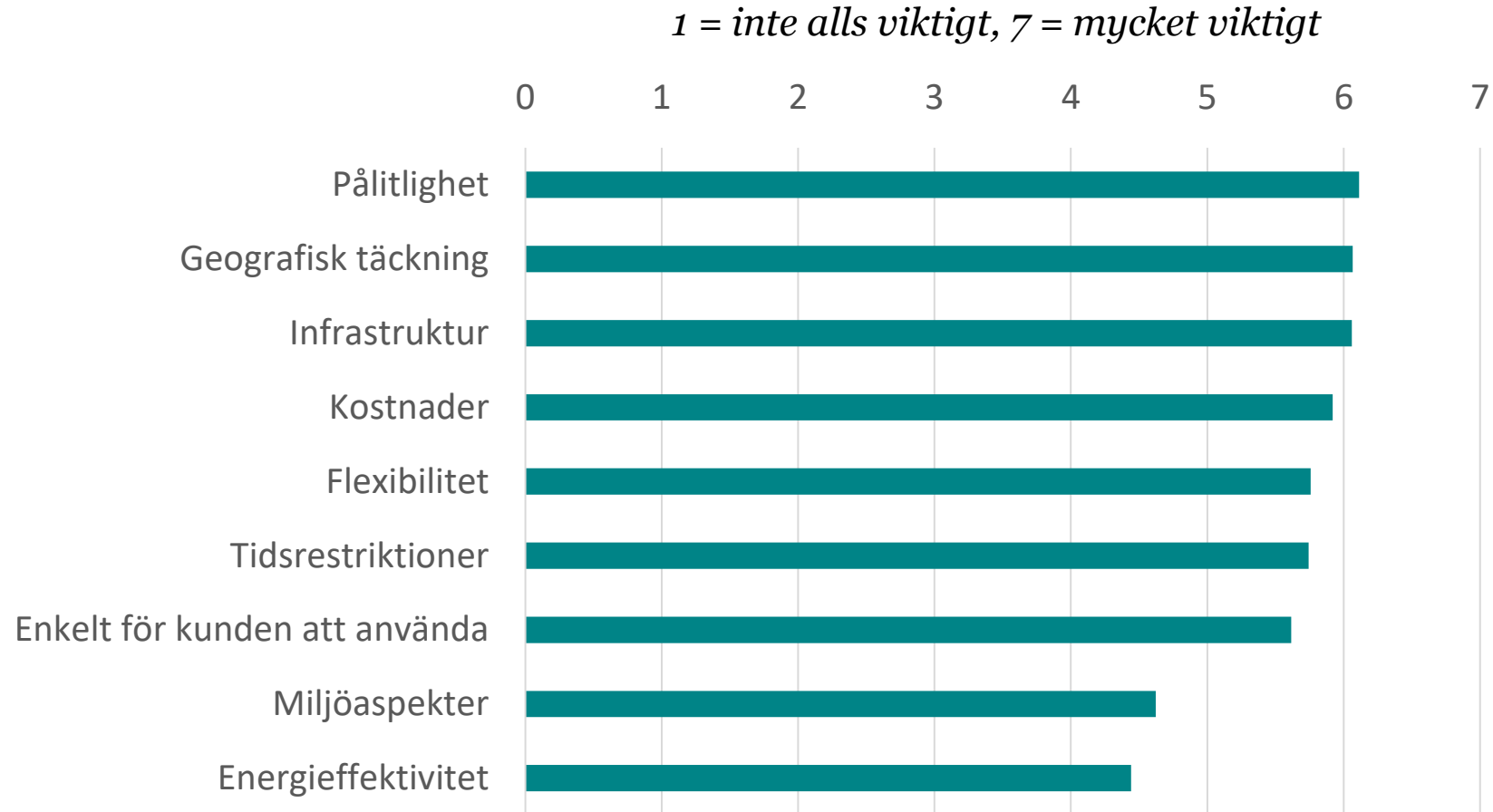
Vem beslutar om valet av trafikslag? (flera svar möjliga)

I de flesta företag fattas beslut om trafikslag av transportchefen.

n=140 (antal företag som besvarat frågan)

Hur viktiga är följande skäl till att ni använder ert huvudsakliga trafikslag?

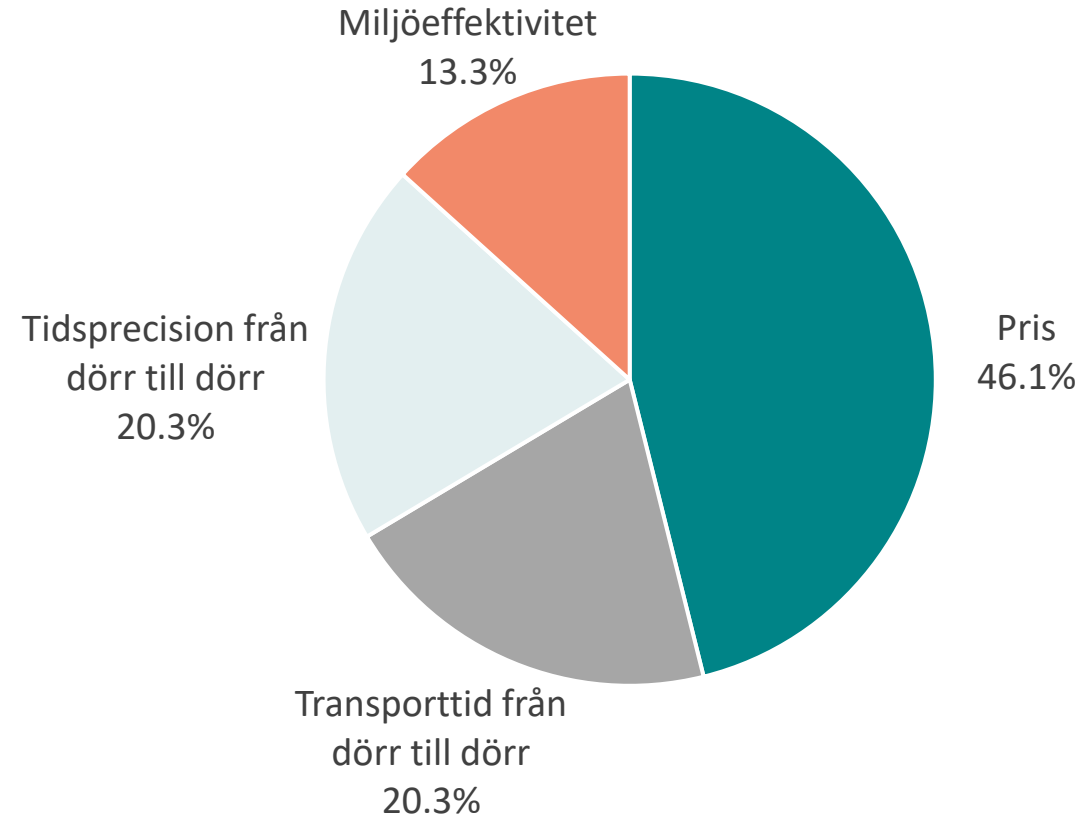
n=mellan 138 och 140
(antal företag som besvarat
respektive delfråga)

Fyra egenskapers betydelse vid val av transportlösning

Pris är viktigast vid val av transportlösning.

Transporttid och punktlighet är ungefär lika viktiga.

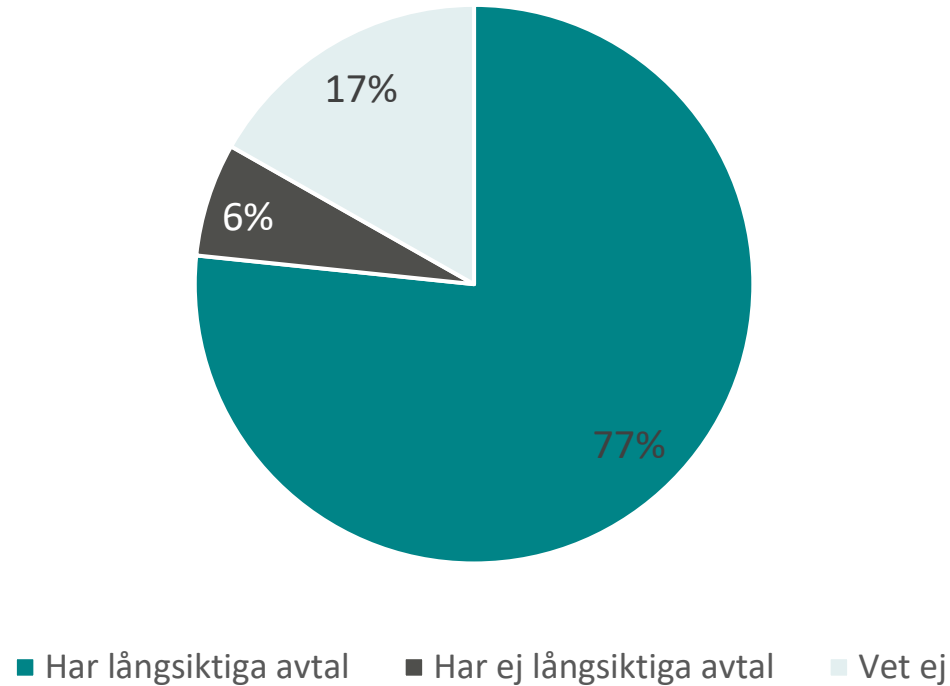
Miljöeffektivitet ligger lägst.

n=129 (antal företag som besvarat frågan)

Företags relationer med transportörer

Långsiktiga transportavtal
(minst 1 år)

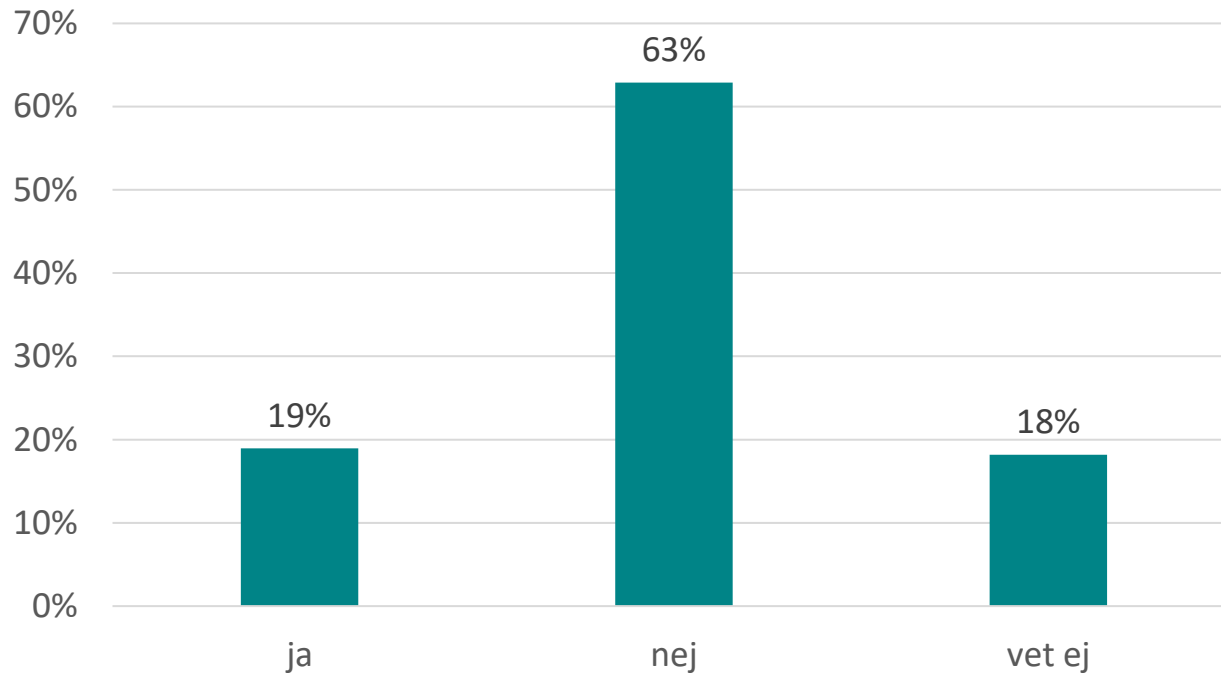
n=137 (antal företag som besvarat frågan)

77 % av företagen har angett att de har någon form av långsiktiga transportavtal.

Största (värdemässigt) avtalets längd är i genomsnitt 2,4 år och företaget har anlitat leverantören i genomsnitt cirka 11 år.

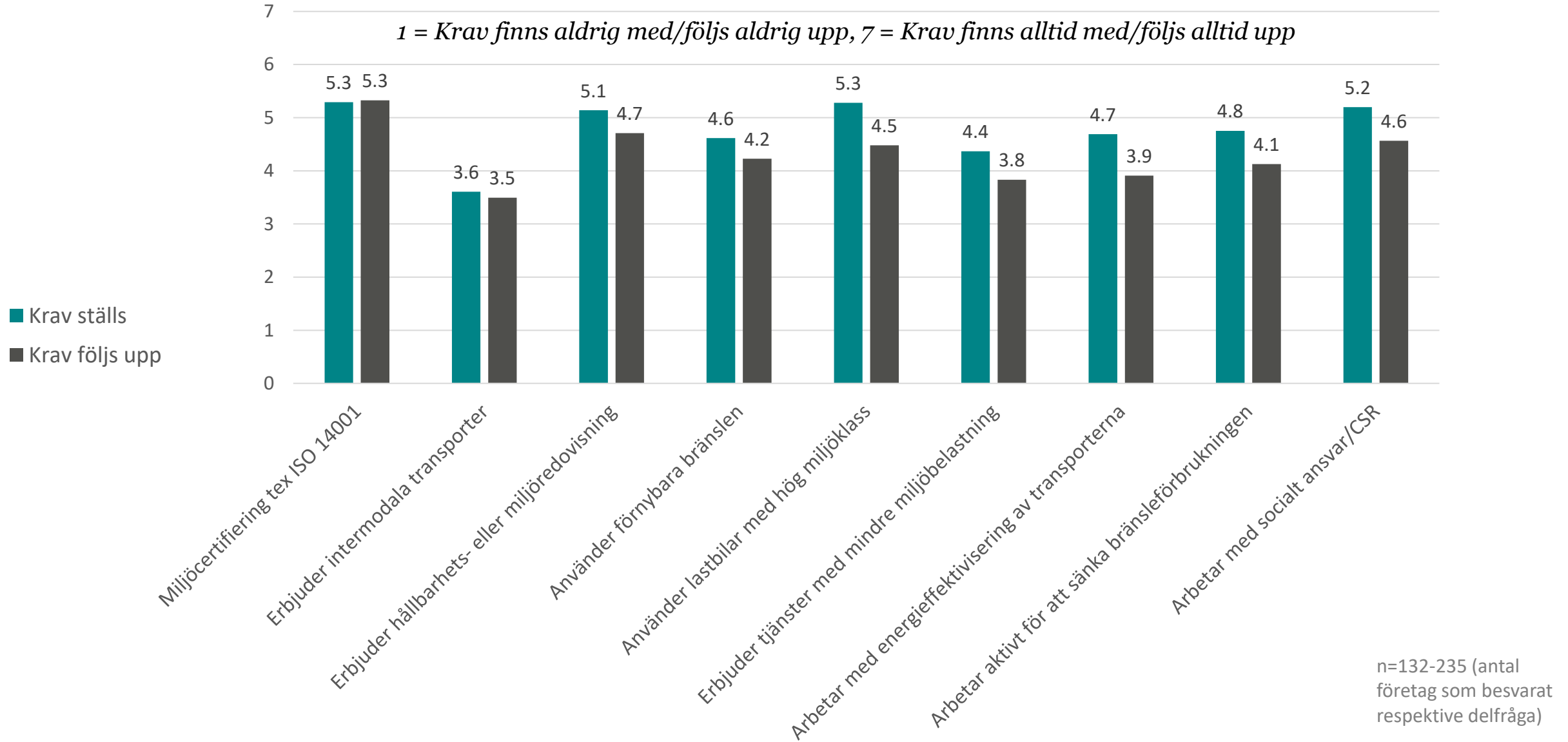
Betalar ni idag ett frivilligt högre pris för att någon/några av era transportlösningar ska ge mindre miljöpåverkan?

Idag betalar 19 % av företagen ett frivilligt högre pris för en miljövänligare transport (25 av de 132 företag som besvarat frågan). I genomsnitt betalade företagen cirka 15 % mer.

n=132 (antal företag som besvarat frågan)

Hållbarhetsrelaterade krav på transporter som ställs och som följs upp

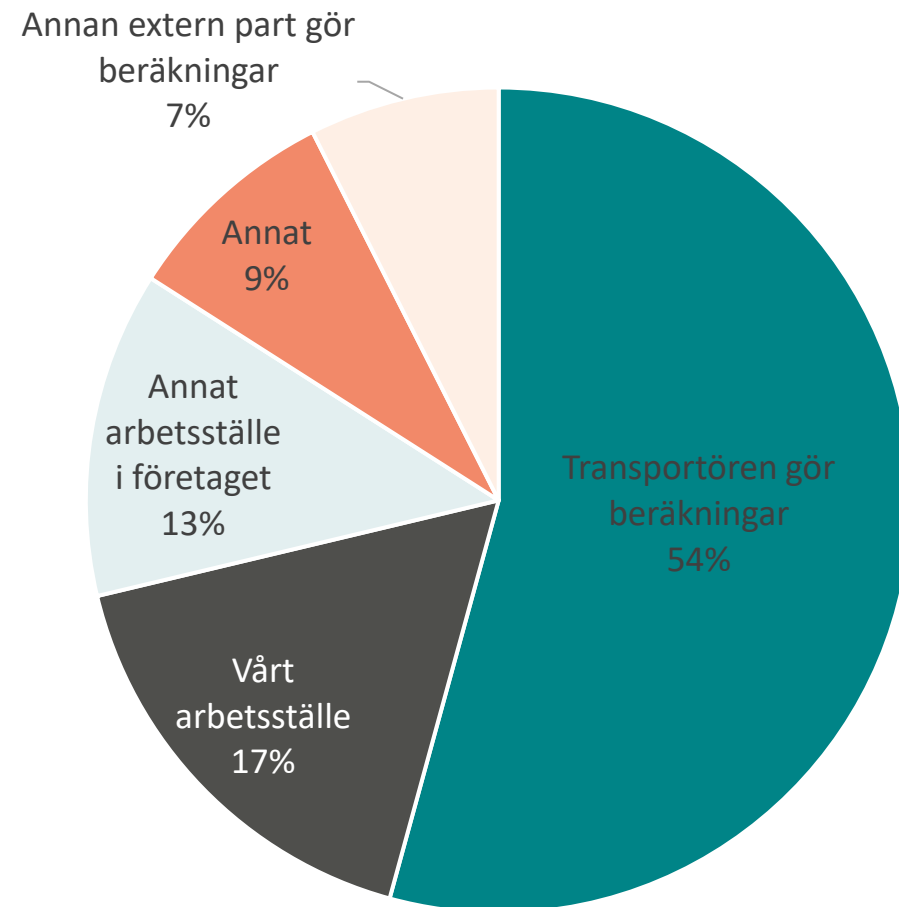

Beräkning av miljöutsläpp från transporterna

67% av företagen beräknar miljöutsläpp från sina transporter (n=140)

Vem gör beräkningarna? (n=94)

Främsta orsaken till att beräkningar inte görs är att det saknas efterfråga från kund eller bristande kunskap i organisationen (n=24)

Prioriteringar och effekter inom transportinköp till följd av COVID-19

Transportinköparna har angett att COVID-19 har haft störst effekt på *ökade transporttider*, följt av *ökade transportkostnader*.

Hur upplever du i dagsläget att COVID-19 pandemin har påverkat ert arbetsställes prioriteringar av följande?

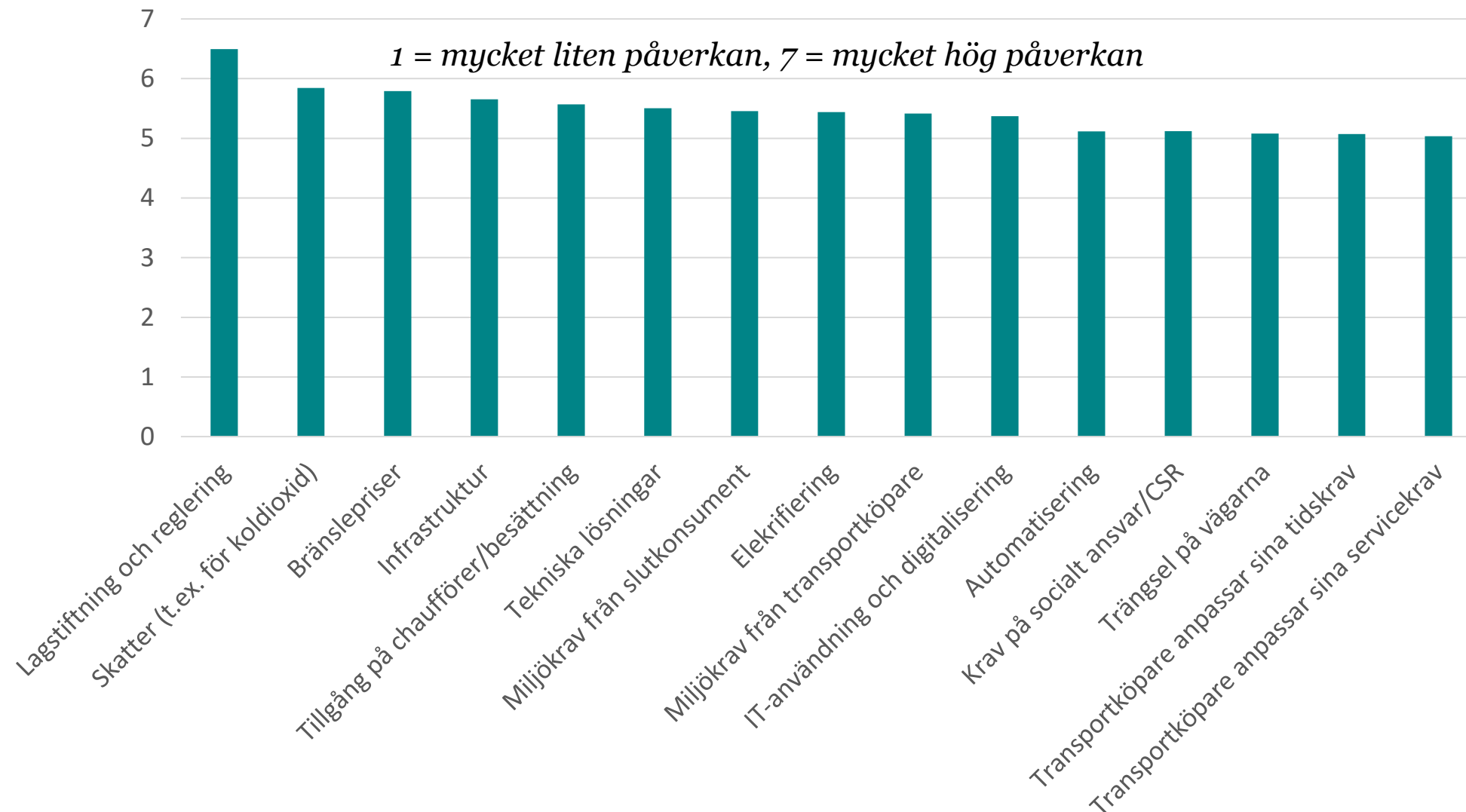
Robusta försörjningskedjor, t.ex. lokalisering av leverantörer och nivåer på säkerhetslagar	4.6
Tidsprecisionen	4.4
Transporttiden	4.4
I samarbete med befintliga transportörer ta fram nya transportlösningar	4.3
Transportkostnaderna	4.0
CO ₂ utsläppen per transporterad enhet	3.7

n=139-140 (antal företag som besvarat frågorna)

1 = prioriteras mycket mindre och 7 = prioriteras mycket mer

Högst prioritet hos transportinköparna till följd av COVID-19 är att skapas *robusta försörjningskedjor*.

Hur stor påverkan har följande faktorer på transportbranschen i framtiden?

n=119 (antal företag som besvarat frågan)

Hur tror du ditt arbetsställes *kostnader* och *CO₂-utsläpp* per transporterad enhet kommer att förändras inom de närmast fem åren?

	Kostnader	CO ₂ -utsläpp
Minskning	12 %	68 %
Oförändrad	28 %	28 %
Ökning	60 %	4 %

En klar majoritet av företagen tror att transportkostnaderna kommer att gå upp och att CO₂-utsläppen kommer att minska per transporterad enhet inom de närmast fem åren.

n=117 Kostnad; 112 CO₂-
utsläpp (antal företag som
besvarat frågorna)

Urval och svar för enkäten 2020

- Enkätstudien genomfördes november 2020 till april 2021
- Genom slumpmässigt urval valdes 843 företag ut inom partihandel och tillverkning med fler än 100 anställda i Sverige. Dessa kontaktades per telefon, vilket resulterade i e-mailadresser till 300 respondenter som var villiga att besvara enkäten.
- Av de som fick enkäten skickade till sig, besvarade 141 företag enkäten.

UNIVERSITY OF GOTHENBURG

CHALMERS
UNIVERSITY OF TECHNOLOGY